

Terneuzen, 22 januari 2026

Artikel 44 vragen van de leden E.A Jonker en R. van Hertum van PvdA-GL, over gevolgen afsluiting Westerscheldetunnel en mogelijke nadeelcompensatie

Toelichting:

In het voorjaar van 2027 zal de Westerscheldetunnel gedurende vier maanden slechts beperkt beschikbaar zijn vanwege grootschalige onderhoudswerkzaamheden. Hierdoor krijgen zowel inwoners als bedrijven te maken met extra reistijd, omrijkilometers en kosten.

Voor forenzen die dagelijks reizen tussen Zeeuws-Vlaanderen en de rest van Zeeland kan dit leiden tot forse tijdsverliezen, hogere brandstofkosten en problemen met bereikbaarheid van werk, zorg en onderwijs.

Ook voor bedrijven — waaronder transport, industrie, bouw, detailhandel en horeca — kunnen deze beperkingen leiden tot directe schade zoals omzetverlies, hogere transportkosten, langere levertijden en het wegvallen van opdrachten.

De fractie PvdA-GroenLinks maakt zich zorgen over deze brede maatschappelijke effecten en wil weten hoe Gedeputeerde Staten de belangen van zowel burgers als ondernemers borgen, welke vormen van compensatie in beeld zijn en of wordt ingezet op alternatieven zoals gratis of in prijs sterk gereduceerd openbaar vervoer om hinder te beperken.

Aan Gedeputeerde Staten (GS) hebben we de volgende vragen:

1. Impact en voorbereiding

- a) Is/wordt er in de voorbereiding een integrale analyse gemaakt van de gevolgen voor inwoners, burgers, studenten, scholieren, forenzen en kwetsbare groepen, naast de economische effecten voor bedrijven? Zo ja, kan GS deze analyse met ons delen? Zo nee, waarom niet?

2. Extra kosten en hinder voor inwoners

- a) Herkent GS de berekeningen dat inwoners die dagelijks reizen, bijvoorbeeld tussen Terneuzen en Middelburg of zorgbezoekers richting Goes, te maken krijgen met extra kilometers, reistijd en brandstofkosten gedurende deze afsluiting van 4 maanden, indien de omleiding via Antwerpen nodig is?
- b) Erkent GS dat dit voor forenzen een aanzienlijke extra belasting vormt?
- c) Welke maatregelen neemt GS om deze extra lasten voor inwoners te verminderen of te compenseren? Graag een toelichting.

3. Effecten voor bedrijven en MKB

- a) Is/wordt er in kaart gebracht welke sectoren het hardst geraakt worden, zoals transport & logistiek, industriële toeleveranciers, detailhandel en horeca? Graag een toelichting.
- b) Zijn er gesprekken gevoerd met ondernemers of brancheorganisaties over de verwachte schade en risico's, bijvoorbeeld omzetverlies of het kwijtraken van opdrachten? Zo ja, wat kwam hieruit? Zo nee, waarom niet?

4. Nadeelcompensatie en juridische positie

- a) Heeft GS onderzocht of de verwachte schade voor inwoners en bedrijven valt onder het juridisch kader van nadeelcompensatie?
- b) Is nagegaan of de provincie verplicht kan zijn om in bepaalde gevallen (gedeeltelijke) compensatie te verstrekken? Zo ja, welke conclusies trok GS uit dit juridisch onderzoek? Zo nee, waarom is dit niet onderzocht?

5. Mogelijke vormen van compensatie

- a) Overweegt GS — wanneer schade aantoonbaar en onevenredig blijkt — om maatregelen te nemen, zoals:
 - een provinciale nadeelcompensatieregeling,
 - een fonds voor kleine ondernemers die hard worden geraakt,
 - ondersteuning bij extra transportkosten,
- b) Welke concrete opties liggen er op tafel?

6. Gratis of in prijs sterk gereduceerd openbaar vervoer tijdens de afsluiting

- a) Heeft GS onderzocht of het mogelijk is om tijdens de afsluitingsperiode gratis of fors goedkoper openbaar vervoer aan te bieden voor forenzen en inwoners die normaal de tunnel gebruiken? Graag een toelichting.
- b) Is/wordt er overwogen om extra busverbindingen in te zetten tussen Zeeuws-Vlaanderen en de rest van Zeeland om druk op de omleidingsroutes te verminderen en de hinder te beperken? Graag een toelichting.
- c) Ziet GS kansen om (een deel van) de hinder te compenseren via ov-stimuleringsmaatregelen, bijvoorbeeld vergelijkbaar met eerdere regionale maatregelen bij langdurige infrastructurele werkzaamheden? Graag een toelichting.
- d) Is GS bereid om een gratis OV-pas voor tunnelgebruikers, een korting voor forenzen, of een tijdelijke uitbreiding van het lijnennet te onderzoeken? Zo nee, waarom niet? Graag een toelichting.
- e) Zijn in overleg met vervoerders scenario's uitgewerkt om:
 - spitsbussen of pendels in te zetten,
 - overstapverbindingen te verbeteren,
 - de reistijd met OV te verkorten?

7. Communicatie en ondersteuning

- a) Heeft GS inwoners en bedrijven al actief geïnformeerd over mogelijke schade, kosten en bestaande regelingen voor nadeelcompensatie? Graag een toelichting.

- b) Welke stappen neemt GS om ondernemers te helpen bij het vastleggen en aantonen van schade, indien dit nodig blijkt? Graag een toelichting.

8. Risico's en besluitvorming

- a) Heeft GS risico's in beeld gebracht, zoals mogelijke faillissementen bij kleine transportbedrijven, vanwege hogere kosten en langere levertijden? Graag een toelichting.
- b) Hoe zijn deze risico's betrokken bij het besluit om de werkzaamheden in deze periode en met deze duur uit te voeren? Graag een toelichting.
- c) Is GS bereid om — indien uit monitoring blijkt dat de hinder groter is dan verwacht — een eventueel maatregelenpakket uit te breiden? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Als fractie zien wij graag een zorgvuldige afweging tussen veiligheid, bereikbaarheid en economische gevolgen. Wij ontvangen uw beantwoording graag binnen de daarvoor geldende termijn.